

Zmede v Nemčiji - Nove odredbe glede priseljevanja v Z.D.

OTVORITEV NEMŠKEGA PARLAMENTA. — SKORAJ
NASTAL PRETEP MED KOMUNISTI IN FAŠISTI. —
FAŠISTIČNE SKUPINE NAPADALE V MESTU JU-
DOVSKE TRGOVINE. — 140.000 KOVINSKIH DELAV-
CEV GROZI S STAVKO.

Berlin, Nemčija. — Pretekli ponedeljek je bilo prvo zasedanje novoizvoljenega nemškega parlamenta in to zasedanje je bilo bolj podobno smešnim teaterskim predvajanjem, kakor pa resnemu delu državo. Trajalo je to zasedanje le kratko dobo, toliko, da so se lahko prečitala imena poslancev, a že v tej dobi se je lahko opazilo, kak duh bo vladal v parlamentu. Zasedanje je bilo nato odloženo do srede.

Ko je začasni predsednik, 82letni Karl Herold, objavil, da se za tisti dan seja zaključila, so komunisti zagnali krik in zahtevali, da se mora vršiti seja tudi v torek, češ, da namestniki predlagati na njej glasovanje o nezaupnici sedanji brueningovi vladi, dalje, da se mora preklicati ukaz, s katerim se je proglasila komunistična organizacija nezakonitimi. Hrpu so se pridružili fašisti in ga še povečali s piskanjem na policijske piščalke. Kljub prepovedi vlade so fašisti prišli v zborovalnico uni- formirani in rjave srace in rjave hlače. Prav pred nosom predsednika bi si bili kmalu fašisti in komunisti skočili deljansko v lase, ko prvi niso pod- trkali komunističnih predlo- gov.

Na dan otvoritve parlamen- ta je bilo celo tukajšnje mesto podobno malemu bojišču. Ne- mire so pričeli komunisti in fašisti pred parlamentarnim po- slojem in ko se je večina po- ložila koncentrirala tamkaj, so se fašistične skupine vrgle v drugih delih mesta proti ju- dom ter s strelji in kamenjem razbijali okna na njih trgov- nah med vzkliki "Zbudi se Nemčija" ter "Živel Hitler".

Porazno je na vlado vpliva- la vest, da je 140.000 nemških delavcev v kovinski industriji zapustilo s stavko, in sicer v protest, ker se jim po vladni odredbi namerava znižati pla- ta za osem odstotkov. Nevar- nost, ki preti vladnim načrtom, je tako velika, da bo, kakor poročajo listi, sam delavski minister posredoval med de- lavci in voditelji kovinske in- dustrije.

Točasno je bodoči položaj Nemčije tako zavil v temo, da narod kot tak, kakor tudi po- samezniki, s skrbjo zro, kako se bo razvil.

PRISLJENEC MORA IMETI SREDSTVA

Pri podeljevanju vize bo v bo- doče prišel prvi na vrsto tak, ki zna kako posebno obrt, ali pa tak, ki ima denar za samopreživljenje.

Washington, D. C. — Reve- ži bodo v naprej takorekoč popolnoma izključeni, da bi se lahko priselili v Zed. drža- ve, kakor govori nova odredba, ki je prišla v veljavo.

Doslej so se pri izdajanju vizumov prosilcem za priselje- vanje ozirali ameriški konzuli v Evropi v prvi vrsti na to, ko- liko časa kdo čaka; čim prej se je prijavil, tem prej je pri- šel na vrsto. Na ta način je prišlo semkaj mnogo priseljenc- cev, ki so obstoječe število brezposelnih le še pomnožili, ker niti pri najboljši volji niso mogli dobiti dela. V mnogih drugih slucajih so pa bili do- mači delavci odpušteni in na njih mesto sprejeti priseljenci, ki so bili pripravljeni delati za nižjo plačo.

Po novi odredbi so pa zdaj ameriški konzuli v Evropi upravičeni, da se jim ni treba ozirati na čakalno dobo pro- silca, marveč pred vsem na to, da izdajo vize takim osebam, o katerih lahko domnevajo, da ne bodo izpodirali domačih delavcev, ali pa, da ne bodo v javno breme. Zato se bo dala prednost takim obrtnim, v ka- terih potrebuje Amerika novih moči. In tudi taki bodo prišli hitro na vrsto, ki imajo dovolj lastnih sredstev, da se bodo lahko preživljali, ako bi ne do- bili dela.

Ameriški konzuli v Evropi so imeli konference v treh raz- ličnih mestih, na katerih so te- meljito preresetali vsa vpra- šanja, ki pridejo pri tej novi odredbi v poštev.

OTROK JE IZGINIL

Hammond, Ind. — 18 mese- cev stara Rose M. Deichelbor, hčerka višjega uradnika pri Byproducts Coke Co., se je v nedeljo zvečer brez spremstva odpravila na dvorišče pred hi- šo svoje tete, ki je stanovala poleg hiše otrokovih staršev. Ko pa je teta šla otroka iskat, ga ni mogla najti in je obve- stila njegovo mater. Ta je za- prosila za pomoč pri iskanju še sosedo in, ker je bilo iskanje brezuspešno, je obvestila po- licijo. Prihodnje jutro so našli otroka kakih 500 jardov daleč od hiše ležati v travi. Celo noč je bil pri njej mali domači pes, ki je končno tudi ljudi opozo- ril na njo.

Katoliški Slovenci oglašajte svoje prireditve v "Amerikan- skem Slovencu"!

ALI BO ZMAGAL?

Slika nam kaže Charlesa H. Tuttle, republikanskega "mo- krega" kandidata za governorja države New York, ki z za- upanjem vprašuje simbolično živalico republikanske stranke, slona, bo li dovolj krepek in uren, da bo zanj potolkel demo- kratičnega oslička in s tem njemu pripomogel do zmage pri volitvah nad governorjem Rooseveltom, ki je ponovno nomi- niran na demokratski listi.

KONFERENCA ZA IZBOLJŠA- NJE POLOŽAJA

Zastopniki industrije in delav- stva razmotirajo o brezpo- selnosti.

Chicago, Ill. — Na povabilo governorja Emmersona, ki je nalašč v to svrhu prišel v Chicago, se je zbralo v pone- deljek popoldne število vpliv- nih osebnosti iz trgovskega in industrijskega sveta, kakor tu- di zastopniki delavskih organi- zacij. Namen konference je, da bi se našla kaka pot, po ka- teri bi se mogla omiliti brez- poselnost v državi Illinois. Med drugimi govorniki je podpred- sednik "Ill. Manufacturing Ass'n." svetoval članom zveze, da je najboljša, kar morejo storiti, naj vse svoje uslužben- ce obdrža na njih mestih. Da se pa bo mogoče izogniti odpu- stitvam, naj skrajšajo delovni te- den na 5 ali celo 4 dni, da bo na ta način vsaj delno vsak za- poslen.

BANDITI USTRELILI POLI- CISTA

Chicago, Ill. — V točilnici mehkih pišcah na 3174 Milwau- kee Ave. je v nedeljo zvečer sedel na obisko detektiv W. Rumbler, ko vstopijo trije mo- škiki, ki vsem navzočim ukaže- jo spraviti se v ozadje prostora in dvigniti roke kvišku. — Lastnik in dva pomočnika sta ubogala, dočim je Rumbler po- tegnil samokres. Ni pa imel časa sprožiti, kajti v istem tre- nutku so vsi trije otvorili ogenj nanj ter mu zadali enajst ran, katerim je kmalu, ko so ga pripeljali v bolnico, podlegel. Banditi so po umoru takoj zbe- žali.

"Amerikanski Slovenec" je največji slovenski dnevnik in najstarejši slovenski v A- meriki. Naročajte ga!

PROTI REOR- GANIZIRANI U. M. W. A.

Reorganizirana rudarska unija ni priznana od ameriške de- lavske federacije.

Boston, Mass. — Na zboro- vanju eksekutivnega sveta a- meriške delavske federacije, ki ima konvencijo v tem me- stu, je bilo prebrano tudi pis- mo, ki ga je poslal tajnik reor- ganizirane rudarske unije Uni- ted Mine Workers of America, J. H. Walker, v katerem pred- laga, naj bi se vršila konven- cija rudarjev, na kateri bi se dognalo, kako stališče zavze- ma večina rudarjev proti Le- wisu, oziroma proti reorgani- zirani uniji. Kakor pa se poro- ča, svet ni upošteval tega predloga; reorganizirane unije ne priznava in je tudi ne sprej- me v delavsko federacijo.

TUDI CICERO ZAČELI ČI- STITI

Chicago, Ill. — Tukajšnji gangsterji so pred temeljitim preganjanjem, ki ga vodijo oblasti proti njim, našli varno zavetišče v sosednjem mestu Cicero, ki je izven chikaške policijske oblasti. A tudi tu- kaj so zdaj postala tla zarje prevroča, kajti v soboto zvečer so oblasti odredile tudi tukaj pogon za "sovražniki javno- sti" in so v raznih sumljivih lokalih bili aretirani trije Ca- ponijevi "častniki".

RUSIJA ODPOKLICALA 40 URADNIKOV

Riga, Latvija. — Kakor je moskovska radio postaja ob- javila, je Rusija poklicala ne- mudoma domov 40 članov na- sovjetskem poslanstvu v Pari- zu. Tistim, ki se odzovejo pozi- v, je obljubila za nagrado znesek v višini treh mesečnih plač, nasprotno pa je tistim, kateri ne bodo ubogali, zagro- zila, da bodo obsojeni na smrt.

KRIŽEM SVETA

— Carthage, Mo. — Na po- tovanju skozi to mesto je 33- letnemu B. Grindlerju zmanj- kalo denarja. Ko pa je v neki bolnišnici ponudil svojo uro na prodaj, ga je zdravnik smatral za bandita in ga na mestu do- smrti ustrelil.

— Rim, Italija. — Po celi Italiji se letos najslavesnejše praznuje 2000letnica rojstva starorimskega pesnika Vergili- ja. Svečane slovesnosti se pri- čno to sredo in bodo trajale po- raznih krajih do konca leta.

— Manila, Filipini. — Fili- pinska zbornica je sklenila, da se bodo Filipini udeležili sve- toвне razstave v Chicagu leta 1933 in se je v to svrhu dovo- lilo kredita 50 tisoč dolarjev.

— Tokio, Japonska. — Ja- ponska vlada je prejela od Nemčije ponudbo za sodelova- nje, da bi se med obema deže- lama otvorila redna zračna zveza, in sicer preko Indije. Vlada bo ponudbo bržkone sprejela.

VLADA ZNIZALA PLAČO DELAVCEM

Butte, Mont. — Predsednik tukajšnje državne delavske fe- deracije je pozval vse lokalne unije, naj še pred volitvami vložo oster protest v Washing- tonu proti znižanju plač, kate- rega je vlada izvedla nad de- lavci, ki so zaposleni pri fede- ralnih zgradbah. Tako se je pri gradbi novega poštnega poslopja v Havre znižala pla- ča mizarjem od \$9 na \$6 na dan, navadnim delavcem pa od \$4 na \$2.40. Vsled tega zniž- nja so stopili v stavko.

ROP NA TRGOVINO

Chicago, Ill. — Trije ban- diti so si v nedeljo vzeli za cilj grocerijsko trgovino na 1914 Blue Island Ave., kjer so do- bili lep plen \$700. Trgovina je bila polna kupovalcev, a dva se s samokresi postavila tako, da sta obvladala ves pro- stor, dočim je eden izmed njih odvedel enega lastnikov v dru- go nadstropje, kjer je izvedel pod grožnjami, da bo postrelil otroke, kje je denar skrit. Ko so dobili omenjeno svoto, so jo zopet odkurili, ne da bi odprli register ali pa nadlegovali ka- terega prestrašenih kupoval- cev.

ANGLIJA "OGLAŠA" SVOJO BREZPOSELNOST

New York, N. Y. — V ne- kem tukajšnjem delavskem li- stu je izšel članek, spisan od Miss M. Bondfield, ki opravlja rhesto angleškega delavskega ministra. Pisateljica kritizira navado angleške vlade, da te- densko izdaja statistiko o brezposelnosti v deželi, češ, da se s tem v tujemstvu ustvari vtis, kakor da bi bila v Angliji vedno stalna armada istih brezposelnih oseb, kar pa, da ne odgovarja resnici, kajti ve- čina jih je brez dela manj ka- kor mesec dni.

SIRITE AMER. SLOVENCA

Iz Jugoslavije.

DVE SMRTNI NESREČI V TRBOVLJAH. — RADI NEKAJ
GROZDKOV ZGUBIL ŽIVLJENJE. — JUGOSLAVIJA
PROTI LUKSUSU. — ZGODNJI SNEG. — SMRTNA
KOSA. — RAZNE NOVICE.

Smrtne nesreče v Trbovljah

V torek, 23. septembra, se je pripetila v hlevu mesarja in gostilničarja Jakoba Božiča velika nesreča. Pri njegovem gospodarstvu sta vedno rada pomagala 68letni vpokojenec Ivan Smodič in brezposelni ru- dar Franj Kroje. Pri snaže- nju hleva je eden od obeh pri- šel nevede v dotiko z električ- no žico, ki je bila pretrgana. Na njegov klic je priskočil dru- gi na pomoč. Ker sta se oba znašla z žico v dotiku, je tok oba vrgel na tla. Jakob Božič se je celi dve uri mučil v smr- tem boju. Vsi poskusi za reši- tev so bili zaman. Kroje je samo občutno ožgan. Ne spo- minja se pa, kako je prišlo do tako hude nesreče. — Še vse je govorilo o tej nenadni ne- sreči, že pride do ušes druga, ki tudi vsakega pretrese. Smrtno je ponesrečil rudar Leopold Nadrah, oče 4 nepre- skrbljenih otrok. Po vspenjači v rudniku so spustili "cicko", napolnjeno z deskami. Proti je pa privozil Nadrah v vozičkih drugi material. Zavore niso prijele, vozički so prileteli v cicko in ta se je z vsemi deska- mi prevrnila na Nadraha ter ga usmrtila.

Mlad dijak ubit v vinogradu.

V sredo, 24. sept., so se zbra- li trije mladi dijaki, da gredo natrgati v bližnje mariborske vinograde nekoliko grozdja, ki se tako zapeljivo lepo kaže mimo dočemu. Ko so nekaj grozdov že natrgali, zapazijo čuvaja Rudolfa Pečnika, ki hi- ti za njimi. Ko jih dohitijo, za- mahne s težko okovano palico in nesrečno zadene Stankota Bežjaka, 15letnega tretješol- ca, v glavo nad levo oko. Uda- rec je bil tako silen, da so iz prebite lobanje pljusnili mož- gani ter je smrt nastopila v kratkem. Bežjak, ki je zaradi nekaj grozdkov plačal z življe- njem, je bil doma iz Šterjan- cev pri Veliki Nedelji.

Odredbe za pobijanje luksuza

Da bi se zmanjšal luksuz v državi spričo gospodarske kri- ze, bo vlada izdala posebne odredbe, s katerimi bo otežo- čena nabava nepotrebnih lu- ksuznih artiklov.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl Jaroslav Neškudla, lastnik tovarne cer- kvenih paramentov in zastav- star 45 let. — V celjski bolni- ci je umrla Marija Riček, žena cestarja iz Debra pri Laškem, stara 47 let. — V Ljubljani je umrla Marija Sever. — V bol- nici v Celju je izdihnil Franc Lebič, trgovski zastopnik pri trvdki Oswatitsch v Celju.

Tržič

S prvim jesenskim dnem smo dobili tudi prvi sneg. V nede-

ljo so bili pobeljeni naši hribi precej nizko. Tudi ozračje se je primerno ohladilo.

Prvič

Prvič se letos na ljubljans- kem trgu prodajajo drenulje ali drenove jagode, ki so jako okusne in jih ljubljancan- ke radi kupujejo.

.. Strela ubila kravo

V Straži je ubila strela po- seselnika Jegriču plemensko kravo, njega pa omamila, ta- ko da je obležal nezavesten. Škode ima 3000 Din.

Huda nesreča v Laškem rud- niku

V rudniku v Hudi jami je zelo nevarno ponesrečil rudar Alojz Grobelnik. Zavedel se je šele na poti v bolnišnico. — Grobelnik je star 80 let.

Nesreča v Mariboru

Z lestve je padel 28letni vi- ničar Fr. Vrdovič iz Voseka in si pri padcu zlomil levo roko. Zdravi se v tukajšnji splošni bolnišnici.

Nesreča

Debel hloč je v gozdu zlo- mil nogo 19letnemu sinu Fran- ca Špana iz Planine pri Sevnici. Fant je služil pri lesnem trgovcu Matiji Znidaršiču. Prepeljan je bil v bolnico.

Volkovi v Hercegovcu

Iz Mostarja poročajo, da so se pojavila v mnogih krajih mostarskega in ljubuskega sre- za krdela volkov, ki delajo kmetom veliko škodo.

Nesreča

Mesarskemu vajencu Karlu Kovačiču iz Spodnje Hudinje pri Celju, se je pri padcu v klavnici zadel velik mesarski nož v desno roko in mu prer- zal kite.

Našli so zanimiv zgodovinski napis

Pri podiranju hiše Viktorja Altaraca v Splitu so našli vzi- dan napis izza časov hrvatskih kraljev v 12. stoletju. Altarac je daroval kamen z napisom muzeju.

Kače v vodnjaku

Iz Radeč poročajo, da so v studencu, ki se izteka pri Mo- letovi pekarni, te dni dvignili kakih 14 kač, ki so bile delo- ma žive, deloma mrtve. To je že drugič, kar so se tam u- gnezile kače. Ljudje so tam zajemali vodo za domačo po- rabo in kuhanje.

Maribor

Pontifikalno mašo zadušni- co z libero je imel na dan ob- letnice Slomškove smrti v tu- kajšnji stolnici ob asistenci škof dr. Ivan Tomažič.

AMERIKANSKI SLOVENEK
Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljnikov in dnevo po praznikih.

Izhaja in tiska
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75

POZOR. — Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagajte listu.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Antievropa

Zakaj so fašisti v Italiji proti Francozom, zakaj so zoper vsak njihov predlog — to je vprašanje, ki ga pojasnjujejo kaj različno in teh pojasnevanj je danes več kot kdaj prej. Po njih sodeč, se fašisti ne hudejejo zavoljo vprašanj, ki so med Italijo in Francijo odprta, n. pr. zaradi Federativne zveze evropskih držav, zaradi paritetne vojne mornarice itd. Ta vprašanja bi se med pariško in rimsko vlado lahko rešila. Obstoj pa na neko drugo, osnovno vprašanje, ki je sporno in ki se nujno mora rešiti, preden se sklene trajni sporazum. Povod za ta nesporazum leži še v dneh pred koncem vojne — zatrujejo fašisti — in v prvih dneh po miru. Pred koncem vojne so Francozi predlagali, da se ustvari jugoslovanska država. Leto naj bi bila tla proti Italiji, katerega bi lahko Francija vedno uporabljala, da drži Italijo v šahu. Fašisti skušajo to dokazati in navajajo, kaj vse je Francija storila od premirja dalje v Jugoslaviji: Najprej je ustvarila, nato je oborožila in dvigala protitalijanskega duha med Jugoslavlani. Po tej trditvi tiči francosko-italijanski nesporazum v hofenju Francije, da drži Italijo v škripcih. Če bi torej Francija dvignila roko od jugoslovanske države, če bi prenehala ovirati Italijo in zaničavati njene upravičene interese in njeno politiko mirnega prodiranja, tedaj bi bil položaj povsem drugačen. Ali ne bi bilo za Francijo bolje, da bi imela za seboj močnega, svobodnega, lojalnega prijatelja in sodelavca, najznejša sodelavca pri vsakem evropskem delu? Kajpak, zagovorniki te fašistične teze mislijo, da je edina pot k temu, da se v Franciji izpremeni politični kurz. Naj Francozi v volitvah zmanjšajo radikalne socialiste na kar najmanjše število poslancev v zbornici, pa bo sporazum kaj hitro dosežen!

Seyeda, tako sklepanje se da različno razlagati. Ali drži to, da je temelj francosko-italijanskih nesoglasij postane jugoslovanske države, ali pa je pravzrok vsemu sedanji parlamentarni sistem v Italiji? Zdi se, da bo veljal drugi vzrok. Kajti nič ni res, da bi Francija izmislila ali ustvarila sedanjo Jugoslavijo; tudi ni Jugoslavija samo zaradi tega ob Adrij, da bi držala Italijo v šahu. Jugoslovanska država je ustvarjena na načelih samoodločbe, na Jadranskem morju je pa na osnovi naravnega prava, ker na vzhodni obali vse do Bojane živi slovenski živeli. Ta država se naslanja na Francijo, ker je to njeno največje jamstvo za varnost pred sovražno razpoloženo fašistično Italijo. To je njena pravica: kakor Italija zbira okoli sebe z leve in desne zaveznike, tako dela tudi Jugoslavija; zavarovati se hoče pred jasnimi, od 1. 1923 vedno ponavljajočimi se pretnjami fašistov vsemu našemu narodu.

Bolj verjetno je, da nezadovoljstvo sedanje vlade, a ne Italije, korenini v razliki med dvema sistemoma notranje uprave. Današnji fašisti bi se bili v marsičem sporazumeli s Francozi, če bi le-ti upeli fašistično upravo. Tu je vovzel; Francozi hočejo svoje metode in sisteme, fašisti pa svoje; samo da Francozom ni do tega, kakšen sistem vlada v Italiji. Ne morejo pa biti ravnodušni, če šef fašistične stranke preti z vojno in če razglasa, da "fašizem mora osvojiti Evropo in postati nova civilizacija XX. stoletja. Francosko-italijansko prijateljstvo in sodelovanje zavisi od tega."

Ali s preprostimi besedami: Med Italijo in Francijo ni prijateljstva, dokler Francozi ne ukinejo sedanji politični sistem in strank, ki se vrste na vladi in ki imajo v rokah državno oblast "proti interesom francoskega naroda, proti evropskemu miru in zoper svetovno civilizacijo." Francozi se s tem ne strinjajo, nočejo revolucije in meščanske vojne, skušajo se po svojih močeh prilagoditi novemu; stopnjema, a stalno se trudijo, da se čim bolj otresejo vojaških bremen, da ustvarijo duha vzajemnosti in sodelovanja med narodi. Toda, dokler jim pretijo s sto strani, a nimajo jamstva za varnost, gredo do skrajnih mej oboroženega miru. Kdo bi pač ne postopal tako, ko pa jim iz Italije sporočajo: "Mi ne sovražimo Francozov, marveč tisto ozkogledno kasto voditeljev, samih izčrpanih nazadnjakov... Mi — fašisti — ne bomo nikdar pristali na Briandov predlog o federativni Evropi, ker predlog prihaja od najbolj nazadnjaške, filistinske, mračnjaške države, ki zadržuje evropsko civilizacijo... Evropsko kontinentalno federacijo moramo ustvariti mi anti-evropci, rušitelji zastarelega političnega reda, mi, stvaritelji novega reda v politiki..."

TEDESKA KRONIKA SV. ŠTEFANA

Chicago, Ill.

Ni sicer lepo, da hodimo k ciganom, ali v nedeljo se je pa pol sv. Štefana zbralo v češki hali; pol sv. Štefana in polovica vseh slovenskih sosedov, da vidimo ciganske kraljice... Kraljica je kraljica. Malo jih je že na svetu, vse po vrsti so že dali v muzeje, ni čudno, da nas je "firbec" preveč prevzel in smo šli, da si ga napasemo. Oči so se pasle po lepih prizorih in kostumih, ušesa na lepih pesmih ciganske kraljice, daničarskega zbora in našega Ludvika Skale, nosovi so se pasli med vsi igre na lepem vonju kranjskih klobas, od zadaj so se pasla grla na "sodi" in želedeci na dobrih prirezkih iz kruha in mesa...

Igra je bila lepa. Glasovi izbrani, posamezni igralci so izborni igrali. Najbolj dramatično je bilo podano tretje dejanje. Priznanje Danici in njenemu režiserju. Malo težko igro si je izbral: vsaj za naše razmere in naš okus, vseeno so nam dali dobro zabavo. Škoda, da so bile pavze časih daljše kot dejanja, pa to je že star greh naš, ki se je nam že v naravo zalezal in nas ne grize več... Tudi je že star greh slovenski, da vedno razgrajamo med igro in igravce težko slišiš. Tako daleč so se spoznali nekateri, da so kar med igro peli, da časih res nisem vedel, ali poje ciganski zbor na odru ali "ciganski" zbor pri bari za nami. V dvorani je vladalo veselo razpoloženje; kar trli smo se, toliko nas je bilo, in ploskali smo, da nas je roka bolela. Vse to kaže, da smo bili zadovoljni s programom, da smo bili židane volje in da pričakujemo, da se Danica vedno tako pokaže, kakor se je v nedeljo.

Starše prosimo, da sodelujejo z našimi sestrami učiteljicami. Ni vse breme na sesterških ramah. Starši morajo gledati, da otroci vrše svoje šolske dolžnosti tudi doma. Vsaki dan dobe domačo nalogo, starši naj gledajo, da jo otroci vestno napravijo.

Fant od fare.

CLEVELANDSKE NOVICE — CLEVELANDSKI PRIZORI

Cleveland, Ohio.

V Clevelandu se je pričelo delati po parkih in cestah z velikim številom delavcev. Delo je razvrščeno tako, da eni delajo po 3 dni in drugi zopet po 3 dni. Plačo imajo po 60c na uro. Vsak kdor hoče dobiti delo in delati pa mora biti oženjen. Nekaj tisoč jih že bode na ta način zaposlili. Na drugih krajih jih pa mečejo iz dela. Mr. K. S. je prišel prav žalostno domov. Vprašam, kaj se mu je zgodilo. Odgovori mi, da velika nesreča. Na obrazu se mu je pa videla globoka potrta žalost. Kar opotekal se je po kuhinji, da je družina kar strmela vanj in je šlo otročičem na jok. Vrgli so jih namreč zopet par tisoč iz tovarne. Dvanajst jih je v družini in oče je komaj sproti mašil vedno lačne otroške usta. Sedaj pa na enkrat strašen ukaz v tovarni: ven vsi. — O vi neusmiljeni, ali nimate srca za očeta, ki je delal morda že 20 let in vam napravil velikanske dobičke. Redi vam otročice, ki bodo tudi prišli za delo kadar jih boste potrebovali. In znova boste z njimi služili milijone. Ako ne bodo ti naši otroci primerno hranjeni, ako bodo lačni in se tresli mraza, bo to velikansko hudodelstvo, ki bo vpilo v nebo, ki bo izživalo nad vas, jezo božjo. Nekdaj smo brali o sužnjih, kako so jih mučili in smo se zgražali. Kljub temu so pa sužnji bili skoro na boljšem, kot je pa sedanji delavec, ker sužnjem so dajali vsaj kruha. Glad trpeti, to je pa najhujše. Glad je najhujši mučitelj. Glad pa preti letošnjo zimo delavstvu. Ljubi Bog je pa dal ravno to leto veliko hrane človeštvu. Žita je toliko, da ne vedo kam z njim, kam bi ga spravili. Grozdja bo segnilo na tisoče in tisoče ton. A revnim delavskim otrokom preti neizprosna lakota.

O Bog, Ti edino pravični, usmili se teh nedolžnih črvčikov. Društvo "Adria" bo priredilo "ženitev" v Slovenskem Domu, na Holmes ave., dne 19. oktobra. Igrali bodo vsi nadušljivi stari igralci in bo pri tem veliko zabave. Društvo "Ilirija" in "Adria" sta kupili lepe orglje, ki so jih postavili v dvorano Slovenskega Doma. Lep napredek.

Radi Noetove kapljice je že tudi preskrbljeno. Naš starosta in predsednik dr. sv. Jožefa št. 169, Kralj, pazi kot jastreb na red in točnost v društvu. Desna roka pa mu je nad vse vneti tajnik George Pančur. Ni čuda, da se vedno dobi kaj novih članov v društvu, ki je pod tako spretnim nadzorstvom. Društvo je pa tudi res v pravem pomenu pravo bratsko društvo. Na seji so sklenili, da se plača vsem tistim, ki so do skrajnosti prizadevali in izčrpani, asesment iz

društvene blagajne. Bravo! Kdo ne bi po tem takem z veseljem pristopil v tako složno društvo?

V nedeljo dne 12. oktobra je bil velik šod v čast nepozabnemu škofu Baragi. Bila je veličastna manifestacija združenih v masli in molitvi na čast temu velikemu škofu z željo, da bi ga sprejeli kot svetnika na oltarje naših slovenskih cerkva, kjer bo naš priprošnik. Slovenski svetniki so pač redki. — Vedno prosimo velikega škofa, naj Bog reši naše zaslužene brate v Primorju, ki ječe kakor uboge duše v vičah in brezmejni bolesti.

Mr. Likar je v naši cerkvi preslikal stranske oltarje in obhajilno mizo. Njegovo delo je prav lepo. Vsem ga priporočamo. On je tudi naročnik tega lista.

Poročevalec.

SMRTNA KOSA V DENVERJU

Denver, Colo.

Dne 4. oktobra je izdihnil svojo dušo dobro znani rojak Frank Škrabec. Star je bil 45 let. Pokojni je bolehal na žolcu že več kakor eno leto. Pokojni Frank Škrabec je bil glavni tajnik SZS. od leta 1914 pa do leta 1926. Bil je po Ameriki daleč poznan. Seveda najbolj je bil poznan med rojaki v Denver, Colo. Zapušča ženo, enega sina, dve hčeri in enega brata v Canon City, Colorado. Pokopan je bil dne 9. oktobra iz slovenske cerkve na Mount Olive pokopališče. Naj počiva v miru.

V številko 185 Amerikanskega Slovenca je bilo pomotoma poročano Fr. Franko st. in Fr. Franko ml. Moralo bi biti Franko Franko, Fr. Franko ml. Dalje je bila izpuščena Mrs. Jeršin. Bartenderca Mrs. Koprivec. Pomagal je tudi pri pikniku Steve Mavsar.

Poročevalec.

KAJ JE NOVEGA V SHEBOYGANU?

Sheboygan, Wis.

Gotovo vas skrbi, kako se v Sheboyganu imamo. Nam ni ravno preslabo kar se veselje in zabav tiče. Kdor ima kaj groša, se lahko zabava na vse načine. Ampak je bolj malo srečnih, da bi imeli obilo, ker so delavske razmere za luno, kot povsod drugod. Lansko zimo so nam obečali, da naj počakamo do spomladi, da se bo vse v ročce spremenilo. Čakamo in čakamo, pa ne le od spomladi, ampak celo poletje, pa še ni boljše. Rekli smo, da gremo v Washington pogledat, kje je tista gospa Prosperiteta, katero ima neki predsednik Hoover zaprti kot ujetu kraljičino. Ali se bo pojavil kak hraber vitez in jo odrešil preganjanstva? Čas bi že bil za to. Tukajšnja jugoslovanska društva nameravajo prirediti protestni šod napram škani-

ranju Slovencev v domovini. Dan še ni določen, upati pa je, da bo šod dobro obiskan in prinesel zaželjen uspeh.

Članstvo podružnice SZS. je na svoji zadnji seji sklenilo prirediti večerjo in sicer zadnji teden v mesecu novembru.

Moram še tudi povedati, da cela Amerika nima boljšega slikarja od našega Mr. John Grandliča. Ko smo bili na Calumetu ob priliki Baragove slavnosti, je on imel s seboj "kamero" in jemal zanimive slike. Tako nam je zapovedal, da se vsi Sheboygančani vstopimo na cerkvene stopnice, da nas slika. Seyeda smo bili takoj pri volji. Ko sem pa sliko prejela, je ista kazala samo dva "turna" in na enem izmed njih sem se nahajala jaz. Kako je Mr. Grandlič naredil, da je mene na zvonic spravi, pač ne morem ujeti, ker vendar dobro vem, da sem na "stengah" stala. Zato pa pravim, da vsak ne zna, kar znamo mi v Sheboyganu.

Pred dobrodelnim klubom Katoliških žena našega mesta je Mrs. Joseph Schilder predavala o svojem potovanju okoli sveta. Jako zanimivo jo je bilo poslušati. Povedala je, kako v krajih, katere obiskujejo turisti, vlada beda in pomanjkanje, ker ne zaslužijo to kot so prejšnja leta. Posebno pogršajo ameriške izletnike, katerim se dolar ne smili. Ker se pri nas ženimo s prosperiteto, nimamo časa za obiske v Evropi in to tam jako pogršajo. Povedala je tudi, kako je obiskala vse znamenite cerkve in katedrale v Evropi, Egiptu itd. Pravi, da je povsod našla krasnije božje stavbe, vse okrase z zlatom, marmorjem in bleškom, ampak nikjer ni našla tiste pobožnosti, kot jo najde v priprostitih ameriških cerkvah. Ljudje se tam ozirajo, sepečejo in prav nič pobožno se ne obnašajo, kar jo je neprijetno dirnilo. Ko je prišla nazaj v Ameriko in videla polne cerkve pobožnega ljudstva, si je mislila, da kras in notranost hiše božje ne more storiti človeka pobožnega, če ta pobožnost ne izvira iz srca.

Pozdrave vsem čitateljem.

Marie Prislind.

NEWYORSKI BORZI GROZILJO Z NAPADOM

New York, N. Y. — Tukajšnja borza je prejela grozilo, pismo, ki je bilo oddano na pošto v Lewiston, Me., in podpisano z imenom "Tony", da katerem se izraža pretnja, da se bo poslopje iz dinamitom poglaval v zrak. V odgovor na to je bila policijska straža v poslopju, kakor tudi v celotnem finančnem distriktu, znatno pojačana. Domnevajo, da je pisal pismo kak skrahiran borzni spekulant.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

zvesti je govoril, kako moramo ljubiti rodno grudo in z njo vse, kar je našega svoj dom, svoj jezik, narodne običaje in navade in vse pravice, ki smo si jih pridobili v dolgih in hudih bojih. Tujcu, ki je le začasno v deželi, je treba pokazati v vsem svojim življenjem, da nima v njej ničesar iskati, da smo narod, ki je vstajal skozi trinajst stoletij zemlji ob Soči svoj pečat in da mora zato ostati v vse čase naša in samo naša. Kdor bi se izpustil v misli in delal drugače, je izdajalec, škarni, in blati sveti spomin svojih dedov.

Brala je in brala in postajala ji je resno pri srcu. Zdelo se ji je, kot bi list prav zanj, ko se je odločila, da omogoči Italijanu kupčijo na domačih tleh slovenskih. In še je pomislila na rajnika, ki ga je videla, kako bi s poudarkom bral vse to in vsemu priprjeval.

"Napak bo. Skoraj bi bilo bolje potpeti, kakor doživeti, da bi s prsti kazali na nas in govorili: Glejte, Budinovi so bili prvi, ki so se sprijaznili z Lah!" — je sklopala pod vtisom prebranega uvodnika in vse to in vsemu priprjeval.

(Dalje prih.)

Chronista Sontiacus:

"Dom ob Soči"

Zgodba iz zemlje zaslužjenih bratov

(Dalje.)

"Imeli, imeli, a zato je tudi vse šlo, da sva se morala z rajnim truditi za žive in mrtve. Sele med vojno sva spravila v red, kar so zavolili stari pred nama z gostilno," je pojasnila Budinka.

Jozelj je uvidel, da ne pojde tako gladko, kakor si je mislil in želel, pa je prigoval: "No, saj zdaj ne boš imela ti gostilne in se ti ni treba bati, da bi šlo kaj po zlo. Najemni ti plača, ničesar ne moreš izgubiti. Pomisli, tristo lir ti je pripravljen dajati na mesec! Izbo mu prepustiš, klet, pa še eno sobo. Prostora imate tako toliko, da se vam ne bo treba stiskati! Kuhinjo, če bi hotela, bi prevzela kar sama. Ni se ti treba bati izgube, nista ti bo!"

"Ne bo nič, Jozelj!" je dejala in odmalaj z glavo ter še z opeštem pokazala, da je ni navdušil ne ogrel za Sandrinijo. "Bodi no pametna, Budinka, in pomisli! Denarja nimam na kupe, da bi se ga branila. Zmerom težje bo z njim. Od dne do dne pridobiva na veljavi zdaj, ko so ga zamenjali. Nič več ne bo, kakor je bilo med vojno, ko so ga pobirali skoraj kar na cesti in so se norčevali iz njega..."

"Saj ne pravim, da bi se branila denarja," je pojasnjevala Budinka. "A da bi prišel Lah v našo hišo! Rajnik jih ni mogel. Oni dve leti, ko smo jih morali imeti pod streho, je bil ves nesrečen. Komaj je čakal, da bi prišli naši. In o Jugoslaviji je sanjal... Ne, Jozelj, radi rajnega ne morem!"

"Radi rajnega? Pojdi no! Njega ta svet ne briga več, tebe pa, ko moraš gledati in skrbeti, kako bosta z Nino izhajali in živeli. Zdaš imas priložnost! Take ne bo več zlepa. In še to pomisli: Vojna odškodnina ti pritiče, ko so tudi vašega polja precej pokončali. Sandrini ima znanja in zveze povsod in upoštevati bodo njegovo besedo, če se zavzame zate..."

"Tristo lir na mesec, praviš?" je vpra-

šala Budinka in pomislila. Jozelj je videl, da se podaja in je bil vesel.

"Tristo lir na mesec se pri kuhinji izku-piš!" je ponovil s poudarkom. "Kdo pa danes toliko zasluži na tako lahek način?" "Ljudje nas bodo obirali. Da držimo z Lah, porečejo..." se je ustavljala Budinka.

Jozelj je bil kar hud in se je zadržal: "To bi bila nespametna, če bi radi ljudi imela pomisleke! Radoveden sem, kdo bi na tvojem mestu drugače ravnal, kakor ti svetujem. Nihče, to ti rečem, in stavi bi glavo, da ne! Sama zavist bo, če bi te vleklji po zobeh, veruj mi! Škoditi ti pa ne morejo in ti ne bodo mogli!"

"Veš kaj, Jozelj, pomislila bom še in z Nino se pomeniva..." se je odločila Budinka.

"No, pa se še do večera zmenita. Če bi ne bilo pri vas, bi pogledal in povprašal še danes kje drugje, kjer bi se ne pomislili in branili in bi bili veseli takega najemnika. S Sandrinijem se vrnem, več. V Selu me čaka, da izve, kako sem opravil. Z Bogom ta čas!"

Tako je govoril Jozelj že na pragu in odšel.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLORADO.

Naslov in imenik glavnih uradnikov.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Anton Kochevar, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
Podpredsednik: Geo. J. Miroslavich, 3724 Williams St., Denver, Colo.
Tajnik: Anthony Jersin, 4825 Washington St., Denver, Colo.
Blagajnik: Michael P. Horvat, 4801 Washington St., Denver, Colo.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: Matt J. Kochevar, 328 Central Block, Pueblo, Colo.
2. nadzornik: Mary Gurn, 4949 Washington St., Denver, Colo.
3. nadzornik: Joseph Skrabec, 412 W. New York Ave., Canon City, Colo.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: Leo Jurjovec, 1840 W. 22nd Place., Chicago, Ill.
2. porotnik: Anton Rupar, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.
3. porotnica: Rose Grebenec, 1126 E. 61st St., Cleveland, O.
4. porotnik: Edward Tomšič, Box 74, Berwind, Colo.
5. porotnik: Peter Blatnik, Box 286, Midvale, Utah.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem v odrasli oddelci, spremembe zavarovalnice, kakor tudi bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovancem, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmogni angleškega jezika, da se ji priključijo. Kdor želi postati član zveze, naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva Z. S. Z. Za ustanovitev novih društev zadostuje osem oseb. Glede ustanovitve novih društev pošlje glavni tajnik na zahtevo vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENC! PRISTOPAJTE V ZAPAD. SLOVANSKO ZVEZO!

Društvene vesti in naznanila

IZ URADA DRUŠTVA SLOVENSKE EDINOSTI, ŠT. 38, ZSZ.

Frontier, Wyo.

Članstvu društva Slov. Edinosti se naznanja, da se polnočevalno udeležijo prihodnje seje, dne 2. oktobra, ker na tej seji se morajo pregledati društvene knjige. So pa še tudi druge važne stvari, katere se morajo urediti. Prosim toraj članstvo, da upošteva to objavo in se polnočevalno udeležijo prihodnje seje. Z bratskim pozdravom.

Frank Hren, preds.,
Jennie Supan, tajnica.

Our Young ZSZ.

TRAIL BLAZERS LODGE
NO. 41 W. S. A.

Denver, Colo.

Well, it won't be long now, just like the dog said after his tail was clipped off. A few more days and the Trail Blazers' Minstrel Show, which promises to be the event of the year, will be here and by that we mean, it will be some show and no foolin'.

Mr. Frank Grande (pardon the Mr.), who is going to act as the Interlocutor in the first part, has to use some awful big words and what do you think? Frank goes to work and gets 3 teeth pulled so the words can slip out easier. Some months ago when a minstrel show was put on for a local benefit, Grande likewise had a few of his molars pulled. Better quit the minstreles Frank, or you will run out of teeth.

Joseph Tezak bought him a new cane and we had the pleasure of catching him walking up and down five points learning how to strut for the show, just who taught him we would like to know.

George Miroslavich likewise leaves his stuff as a preacher. Just leave it to George, he knows how to get around these preachers and their hang-outs.

Freddie Cain, Anton Zalar and Joseph Tekavec play the part of three domino lovers in the second part, of course, in reality they wouldn't do such a thing, oh, no, not much.

Angeline Grande, Mary Perme and Mary Novak have excellent parts in this show. Their duty is to hawl out their no good husbands (on the stage) and believe us that is one part of the show that does not need rehearsing. They seem to enjoy it immensely. And Picaninnies galore that are comical to see.

(Gumbo) Peketz — Matt, when you blacken up for the show, you are so black, the lightning bugs follow you in the day time.

(Rastus) Chemas—I ain't as black as you, why man, you are so black that when you open your mouth your teeth look like white folks eating dinner.

John Trontel as "Pep" has a stuttering part and take it from us, he is good and we are sure that you will not be able to keep from laughing all through the show.

Oh, yes, you will hear songs of all kinds. Melodies that bring back memories of long ago, that touch the bottom of your heart. Snappy Dusky Songs that will keep the crowd lively all evening, and at last we have some of the very latest popular numbers that are just being introduced on the dance floor.

Remember the date, October 26th, at 7:45 p. m. sharp. We still have a few reserved seats left that are in the choicest part of the house, and can be secured immediately. You may get these from any one of the minstreles or officers of the lodge.

Mahogany Boys.

CHICAGO YOUNGSTER
BRANCH NO. 2, ZSZ.

Chicago, Ill.

Our last regular meeting which was held on Oct. 8, 1930 was very interesting, it was said that every member who comes to the meeting could be lucky, because it will be something given away to those who are present, so be sure to come.

It was said at the last meeting that once a month we will have a game of golf at Lincoln Golf Course.

We will have two sides and the side which will win will surely be lucky and happy. So I think I will close my letter and write in some other time. I wish you all enjoyed our meeting.

Fraternally yours,
Frances Primozich, Sec'y.

CHICAGO YOUNGSTERS
BRANCH NO. 2, ZSZ.

Chicago, Ill.

Hello Z. S. Z. members and friends, if you're not one yet, don't wait but join now.

I must remind you members now that we are going to play in the Lincoln Golf Course. Now get ready and busy and try to win the side you are going play for.

At our last meeting a small girl was to pick out some-

body's name and they would receive a gift, by a surprise we saw that she picked out her own name.

There will be given a surprise for us at every meeting by some member.

We had a very good time at our last meeting, our super-visors Mr. Jurjovec and Mr. Primozich are working hard for us at every meeting they give us a surprise which we surely did enjoy it at our last meeting and we deeply thank these two men Mr. Jurjovec Mr. Primozich from the bottom of our hearts.

Now make your business and attend every meeting, and tell your neighbors how interesting it is to be a juvenile member and I am sure you will be able to bring in a few new members at every meeting.

Once more we thank you men for the good time you are showing us members.

Best regards to all from
A Youngster.

ZDRAVSTVO.

O ZRAČENJU

Z bližnjim se mrlim zimskim vremenom, mestni zdravstveni department zopet avtomatično prične z večjo pozornostjo nadzorovanja javnih ljudskih prostorov, kakor so razna zbirališča, dvorane, gledališča itd., glede pregledovanja njena ventilatorjev. Tako javlja mestni zdravstveni komisar, Dr. A. H. Kegel.

Malokdaj se zgodi, da lastniki gledališč ali javnih prostorov, zahtevam zdravstvenega urada ne ugodijo. Ako se pa kateri slučaj najde je navadno iskati vzroka tam, da dotični zadostno ne razume jezika te dežele, ali pa se jako malo razume na zdravstvene predpise.

Da bo vsak to bolj razumel naj pomisli, da zadostna ventilacija ne pomeni samo obrambo proti prehlajenju, iz katerega izvira toliko nevarnih bolezni, ampak v zadostno prezračenem prostoru občuti naše telo popolno udobnost.

Pravilno zračenje nam oskrbi naravno toploto, katere oddaja naše telo, ako smo primerno oblečeni, kar je prava udobnost za vsakega posameznika. V vsakem dovolj prezračenem prostoru je vsako zastupljanje po izdihavanju odstranjeno, ker prihaja od zunaj vedno dovolj svežega zraka.

25 kubičnih čevljev čistega zunanjega zraka je potreba na osebo, da se zadosti tem predpisom. Kjer toplota znaša manj, kakor 68 stopinj F., naj ne bo nobenega prepiha. Javni prostori: dvorane, gledališča in drugi taki prostori, kjer se ljudje zbirajo v velikih skupinah, naj bodo povsod enako topli. Ista toplota naj bo na balkonih in v ozadju dvoran ali gledališč, kakor spredaj ali pri tleh.

Po natančnem proučevanju je zdravstvena klinika dognala sledeče: 68 stopinj F. z 45 odstotki vlage ali 70 stopinj F. z 40 odstotki vlage, je najprimernejša toplota za vsakere javne prostore, kakor dvorane, gledališča, itd.

V vsakem slučaju, če želite prodati, ali kupiti, oglašajte v "Amerikanskem Slovencu"!

SOBA SE ODDA

poštenemu fantu, lahko tudi dvema, z gorkoto in kopalnico, 14701 Thames Avenue, Cleveland, O.

NA STANOVANJE
IN HRANO

ali pa tudi brez hrane, se sprejme moški ali ženska. M. Grilc, 3714 W. 25th St., Chicago, Ill. (3272)

PISMO S KRASA V ITALIJI

Spoštovani gospod urednik!

Gotovo Vas zanima, kaj se tukaj pri nas zadnje čase dogaja. Po smrtitvi štirih Slovencev na Bazovici je zavladala pri nas splošna žalost. Od tistega nesrečnega dne do danes se po naši vasi ne sliši nikjer nobeno petje; tako so ljudska srca sama od sebe v nemem dogovoru sklenila. Že en teden traja to veličastno narodno žalovanje in bo še.

Seveda je ves Kras poln fašistične milice. Po deželi patrolirajo sedaj samo večji oddelki, oboroženi do zob. Samega orožnika ali miličnika ne vidiš nikjer. Orožniki pridno zapirajo ljudi vseprek. Ne pretiravam, če cenim število aretiranih na par sto. Najbolj senzacionalna aretacija se je izvršila v Dutovljah, kjer so zaprli uglednega posestnika Grmek in njegova dva sinova in jih baje odpeljali naravnost v Rim. Grmek ima tudi restavracijo na dutovljskem kolodvoru. Vzrok aretacije je neznan; šepetajo pa miličniki, da sumijo moža in njegove tri sinove, da so se udeležili nekega tajnega sestanka tridesetih mož v neki dolini. Ker je Grmek znan kot najmiroljubnejši državljani na svetu, temu nihče ne verjame. Boge, kaj so delali v dolini, če so sploh tam bili: najbrž krompir pekli ali kaj podobnega; zakaj tudi to je dandanes nevarno, ker fašisti takoj sumijo, da gre za kakšno "jugoslovansko zaroto", če se le kje par ljudi sestane ali slučajno ali pa po kakšnem pravku.

Kako daleč ta strah gre, naj Vam priča sveta birma, ki jo podeljujejo te dni tržaški gosposki škof dr. Fogar po Krasu. Kamor škof pride, je polno milice z nasajenimi bajonetmi, člani fašija pa se razpostavijo tudi po cerkvi. Da boste vedeli, koliko je vredna trditve "Piccola", ki je odgovoril "Novemu listu", da fašizem povsod izkazuje le največje spoštovanje cerkvi, naj Vam povem, da so sveto birmo v Sežani 14. septembra počastili na ta način, da so se izvestni sežanski fašisti razkoračili sredi svetega opravila po cerkvi, eden pa, kojega ime Vam lahko povem, če treba, je držal obe roki široko oprti v boka, v roki pa je imel jahalni bič! Da nobeden ni napravil ne znamenja svetega križa ne pokleknil ali vsaj glavo nagnil, to se ob znanem "spoštovanju teh gospodov do katoliške cerkve" samo po sebi razume. Kako silno se je zgrajalo pri tem ljudstvo, ki je po božjo in globoko zamišljeno molilo, si lahko sami mislite.

Morebiti so bili gospodje zato tako razburjeni, ker so noč prej neznanca v Dutovljah razobesili slovensko trobojnico z napisom: **Se ne damo.** To je bilo že po aretaciji Grmeka. Fašisti so jo seveda srdito naskočili in odstranili in začelo se je mrzlično letanje po vsem Krasu, kdo to naredil. V trenutku, ko Vam to pišem, je milica zaprla v samih Dutovljah 30 oseb, dutovljski občinski načelnik Comparsa pa napoveduje nadaljnje aretacije še po drugih vaseh.

Strah ima res velike oči. Ne-ka kraska družina je bila 14 dni v Jugoslaviji, kjer sin študira. Ko se je zdaj vrnila, so jih karabinjeri kar v lastnem domu za cele tri dni internirali, da se ves čas niso mogli iz hiše ganiti! To pa zato, da ne bi prišli v stik z ljudmi in jim mogoče pripovedovali, kako so se imeli v Jugoslaviji in kaj tam pravijo. V Stanjelu pa, ki visoko leži na hribu, so gledali te dni po noči luč v treh barvah: beli, modri in rdeči. Takoj so rekli, da je to v spomin ustreljenim na Bazovici. Bilo je res v noči po eksekuciji. Seveda je zaradi tega bilo veliko razburjenja, letanja in spravevanja. Sploh so razmere zdaj take, da je težko živeti.

Eno tolažilno Vam pa vseeno lahko povem. **Ljudstvo se je silno oklenilo svete katoliške cerkve.** Če bi bili Vi na primer v Sežani, tej nekdanji trdnjavi slovenskega "napredništva", videli, s kakšnim brezmernim spoštovanjem in pobožnostjo so vsi brez izjeme sprejeli svojo nadpastirja, kako goreče je ljudstvo v cerkvi molilo in kako trdno je zbrano okoli svoje katoliške duhovščine! Zdaj v stiskah in težavah smo Kraševci spoznali, da nam je ostal le še Bog, njegova cerkev in duhovščina. (Isti pojav se nam sporoča od Nemcev v južni Tirolah. — (Opomba uredništva.) V Sežani so šli k sveti birmi kar trije možaki, ki so bili v Rusiji in drugod v svetu in so dozdaj to svojo krščansko dolžnost zanemarili. Zdaj pa je vsa fara s ponosom gledala nanje. Da — mi se hočemo z vso dušo okleniti naše vere in naše katoliške cerkve, ki še edina brani naše naravne človeške pravice in ki bo ostala trdna in neomajana, ko o fašizmu ne bo več ne duha ne sluha!

Zdaj Vas pa prisrčno pozdravlja
Kraševac.

Najzanimivejše vesti so v Amer. Slovencu; čitajte ga!

FARMA NA PRODAJ

Želim prodati farmo v Alberti, Canadi, 161 akrov; ima lesa za poslopje in drva za kurjavo in dosti odprte zemlje za polje. Dobra voda. Zemlja je vzeta vsa okoli. Slovenci so za sosedo in drugega naroda je dosti. Ena milja do sole in cerkve. 3 milje do žel. postaje in 8 milj do mesta. Raste vse: trava zraste po 3 čevlje visoko. Ker sem ostala brez gospodarja z otroci sem primorana prodati. Če koga veseli kmetija in če dobi še več pojasnila, naj se oglasi na moj naslov:
MRS. BARBARA WERTIN
205 Watson Ave.,
Butte, Montana.

DRUŠTVA KRŠČANSKIH MATER IN ŽENA POZOR!

Knjigarna "Amerikanski Slovenec", je te dni izdala nove društvene knjižice, v katerih so "PRAVILA IN OBREDNIK", ki se rabi pri sprejemu in društvenih shodih. V teh novih knjigah so dodane tudi Lavretanske litanije Matere Božje. Besedilo pravil in obrednika je preuredil preč. g. pater Odilo Hanjšek, O.F.M. misijonar in odgovarjajo sedanjim potrebam in razmeram materinih društev.

Društva in čč. gg. župniki, ki so nas popraševali po teh knjigah jih sedaj lahko dobe.

Knjige so možno trdo vezane v platno in stane posamezni komad 35c. Društvam in čč. gg. duhovnikom pri večjih naročilih dovoljujemo poseben popust.

Knjigarna
Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

TO IN ONO.

NEW YORK ZAHTEVA MIR

New York, N. Y. — V kampanji za pobijanje nepotrebnega hrupa na tukajšnjih ulicah, je bilo avtomobilistom prepovedano tudi bučati z rogovi, kadar ni potrebno. Policija strogo gleda na to in je v enem tednu aretirala 410 voznikov, ki so s svojimi rogovi povečavali hrup na ulicah. — Pač pametna odredba, ki bi bila primerna tudi za druga mesta.

TOČA TRI METRE NA DEBELO

Bogota, Columbia. — Tukajšnje mesto je pretekli petek obiskal vihar, kakoršen se ni zaznamovan v zgodovini mesta. Več stanovanjskih hiš je porušeni. Padala pa je tudi debela toča, ki je v nekaj minutah pokrila mestne ulice tri čevlje na debelo. Za dalje časa je bil ves promet ustavljen. — Človeških žrtve poročilo ne omenja.

VROČI VRELCI KOT CENTRALNA KURJAVA

Reykjavik, glavno mesto Islandije, je šelo l. 1901. okroglo 7000 prebivalcev; danes šteje okroglo 26.000 duš. Razvoj postaja vedno hitrejši, odkar je l. 1918. postala dežela samostojna in se je poleg kmetijstva začelo razvijati ribištvo, ki prinaša danes deželi, ki šteje samo 105.000 duš, do 50 milijonov letnih dohodkov. Na eni strani najdemo še stari naselbinski Reykjavik z lesenimi hišami, na drugi pa nastajajoče novo mesto, ki se ponaša z najmodernejšimi napravami. Trdne železobetonske zgradbe vedno bolj izpodirajo lesene hiše. Sredi mesta se dviga hotel, v katerem ima vsaka soba svojo predsobo, garderobo in kopalnico. Mestna občina je zgradila moderno šolsko poslopje za 2000 otrok, šolo, v kateri se uporablja film kot učno sredstvo; pod telovadnico je plavalnica, v katero je napeljana voda iz toplih vrelcev, ki jih je na Islandiji veliko število in so tako vroči, da se morejo v njih skuhati jajca. Ravno ti vroči vrelci so predmet najdalekosežnejših mestnih

Feen-a-mint odvajalno sredstvo

ki ga žvečite kot gum.

No Taste
But the Mint

Pri lekarnarjih — 15c, 25c

gradbenih načrtov. Mestna občina gradi 21 km dolg vodovod, ki bo z vročo vodo iz vrelcev ogreval celo mesto. Napeljava v zasebne hiše je za mestno prebivalstvo obvezna in predstavlja znatno breme; to-da v teku deset let se bodo vsakemu gospodinjstvu s prihranki kurivo instalacijski stroški popolnoma izplačali in mestna občina bo oddajala potem vročo vodo po skrajno nizkih cenah.

— Niuafoan Island, Južni Pacifik. — Na dan 21. oktobra je naznanjen za tukajšnja ozemlja solnčni mrk. Da bi ga študirali, so prispeli semkaj ameriški znanstveniki s svojimi aparati, za kar so morali napraviti pot, dolgo več tisoč milj.

V STARI KRAJ

Večina naših starokrajskih potnikov prihodnjih par mesecev bo potovala v sledečih skupinah:

24. oktobra na slavnem ILE de FRANCE, ki je rojakom tako dobro znan, da ne rabi še posebnega opisanja;

25. oktobra na SATURNIJI na Trst;

11. novembra na najnovejšem in najmodernejšem francoskem parniku — LA FAYETTE — se vsi posebno skupno potovanje za one potnike, ki nimajo veliko denarja. Tretji razred do Ljubljane skupno z davkom stane samo \$109.73. Poleti je ta parnik samo za turiste, a sedaj se nudi tudi potnikom tretjega razreda. Kdor hoče poceni potovati, naj se pridruži temu potovanju;

12. novembra VULCANIA na Trst;

21. novembra zopet odpluje ILE de FRANCE;

29. novembra na SATURNIJI božično potovanje na Trst;

3. decembra skupno potovanje na AQUITANIJI;

5. dec. 1. božično potovanje po Francoski liniji na priljubljenem PARISU;

12. dec. glavno božično potovanje na praku — ILE de FRANCE;

16. dec. EUROPA, ki nudi zadnjo priliko za božično potovanje.

Ako želite potovati na kakem drugem parniku, pišite po naš Vozni red.

Za vsa nadaljna pojasnila se obrnite na:

LEO ZAKRAJŠEK

Midtown Bank of
New York

630—9th Avenue,
New York, N. Y.

POZOR!

Najuspešnejše zdravila na svetu izdeluje jaz, ALPEN TINKTURA zoper izpadanju in za rast las od katere prenehajo lasje odpadati in v kratkem času krasno izrastejo ako so še korenine na glavi. BRUSLIN TINKTURA zoper sive lase od katere vam postanejo lasje v par dneh popolnoma naradni kakor v mladosti. FLUID zoper REUMATIZEM in trganje pokosteh ozdravi to bolezen najdalje v 8mih dneh. ELZA zauba ozdravi vsako rano, opekline, hule in turo v najkrajšem času. Najuspešnejše zdravilo zoper mozulce, lišaje, solnčate pike, srbečo kožo in pruhate na glavi. Uspešno zdravilo zoper kurje oči, bradovice, potne noge in debelo kožo na nogah. Imam še dosti drugih domačih zdravil, kdor bi rabil moja zdravila brez uspeha mu dvojno povrnem denar. Pišite po brezplačni cenik. Moja zdravila za Ameriko so v Washingtonu registrirane in za Canado so registrirane v Ottawo, Ont., Canada.

JAKOB WAHČIČ,
1436 E. 95th St., Cleveland, Ohio.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK IN KIRURG
2000 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

Uradne ure: 1—3 popoldne in 7—8 zvečer.

Uradni telefon: Canal 4918
Rezičnični telefon: La Grange 3966
PO DNEVI NA RAZPOLAGO
CELI DAN V URADU.

Tel. v uradu: Cicero 610.

Rezidenca: Cicero 4484.

DR. FRANK PAULICH

SLOVENSKI ZOBOZDRAVNIK

Urad:

2123-25 South 52nd Ave.,
CICERO, ILL.

(Poleg Elevatorja.)

Uradne ure: Od 9 do 12 dopol.,
1 do 5 pop. in 6:30 do 9 ure zvečer.
—Ob sredah od 9 do 12 dopolne.
(47)

SIR H. RIDER-HAGGARD:

Hči cesarja Montezume

ZGODOVINSKA POVEST

Iz angleščine prevel Jos. Poljanec

Doslej jih je umrlo kakih dvajset, primestoma še majhno število, kajti Španci računajo pri tej pekleni kupčiji, da jih spotoma pogine ena tretjina do polovice vseh.

Ko sem stopil v ta prostor, me je obšla smrtna slabost; bil sem itak že slab, in to slabost je povzročil strahovit smrad in grozni prizor, ki se je nujal mojim očem pri medli svetlobi svetilk, ki so jih imeli moji spremljevalci, kajti v tem prostoru ni bilo niti svetlobe niti zraka.

Vlekli so me dalje in me vkovali sredi dolge vrste črnih moških in žensk, tako da so mi noge stale v smrdljivi pritalni vodi. Španci so se mi rogali, rekoč, da je ta prostor še predober za Angleža, in odšli. Nekoliko časa sem vztrajal v svojem položaju; kmalu pa mi je prišlo na pomoč spanje ali nezavest in v tem stanju sem bil moral biti nemara en dan in eno noč.

Ko sem se prebudil, je stal poleg mene Španec, kateremu sem bil prodan ali podarjen, s svetilko v roki in dajal navodila, da naj odzamejo okrove neki ženski, ki je bila prikovana zraven mene. Bila je mrtva; pri luči svetilke sem videl, da je bila umrla za neko strašno boleznijo, ki mi je bila neznana, o kateri sem pa pozneje izvedel, da so ji rekli rumena mrzlica. Ta ženska ni bila edina, ki je med tem časom umrla; videl sem, da so potegnili iz tega prostora še dvajset mrtvih trupel zapored in da je bilo bolnih še mnogo več. Videl sem tudi, da so imeli Španci silen strah, ker niso mogli ničesar ukreniti zoper bolezen in so ji skušali priti v okoliš, tem, da so prostor očistili in spustili zrak vanjo skozi odprtine v stropu, kjer so odstranili nekaj desk. Ako ne bi bili storili tega, sem prepričan, da bi morali poginiti do zadnjega prav vsi, kar nas je bilo: da nisem tudi jaz nalezl boleznijo, pripisujem temu, ker so največjo odprtino v stropu naredili baš nad mojo glavo, tako da sem stoeč, kolikor so mi omogočale moje verige, dihal zrak, ki je bil skoraj čist.

Španci so razdelili med nas vode in kruha ter odšli. Željno sem pil vodo, kruha pa nisem mogel jesti, ker je bil plesniv. Glasovi okrog mene, ki sem jih slišal, in prizori, ki sem jih videl, so bili tako strašni, da niti poskusiti nočem, da bi jih opisoval.

Ves čas smo ginili od grozovite vročine, ker je solnce neumljeno prodiralo skozi deske v stropu. Ker ni bilo čutiti, da bi se ladja premikala, sem sklepal, da ni bilo vetra in je ladja samo plavala po brezvetrnem morju. Vstal sem in uprl pete ob rebra ladje in hrbet ob steno; tako sem se malo vzdignil in sem videl zgoraj na krovu noge mimo hodečih.

Naenkrat sem opazil, da je eden teh ljudi nosil duhovsko obleko in sem sklepal, da je to gotovo moj tovariš duhovnik, s katerim sva se bila rešila. Skušal sem vzbuditi njegovo pozornost, kar se mi je naposled posrečilo. Kakor hitro je duhovnik doznal, kdo je bil spodaj pod njim, se je ulegel na palubo, kakor da bi hotel počivati, in čez nekoliko časa sva se razgovarjala. Povedal mi je, da ni vetra, kakor sem bil že sam uganil, in da je na ladji izbruhnila grozna bolezen, ki je pobrala že tretjino mornarjev; pristavil je, da je to kazen božja za njihovo krutost in hudobnost.

Odgovoril sem mu, da je ta kazen zadela

tudi ujetje sužnje, in ga vprašal, kaj dela tako zvan Sarceda, kakor so rekali de Garciji. Izvedel sem, da je baš tisto jutro obolel; vesel sem bil te novice, kajti če sem ga bil sovražil že poprej, si vsakdo lahko misli, kako šele sem ga sovražil sedaj. Naenkrat me je duhovnik zapustil in se vrnil čez nekoliko časa z vodo, pomešano z limoninim sokom, katera mi je dišala kot božji nektar, in nekoliko dobrega mesa ter sadja. Vse to mi je podal skozi luknjo v stropu; željno sem z okovanimi rokami pograbil vse in hlastno povžlil. Naenkrat pa je v veliko mojo nevoljo odšel in se ni več vrnil; šele drugo jutro sem izvedel vzrok njegovega nenadnega odhoda.

Minul je dan in dolga noč in ko so drugo jutro Španci zopet prišli pogledat v spodnji del ladje, so našli štirideset mrtvih in mnogo več bolnih. Ko so zvezli mrtve iz prostora in odšli, sem zopet vstal in čakal, da bi prišel moj prijatelj duhovnik; ni ga bilo, niti tedaj niti nikdar več.

DVANAJSTO POGLAVJE.

Tom se reši na obrežje.

Dobro uro sem stal in iztegoval vrat proti odprtini, da bi zagledal duhovnika. Moči so me že zapuščale in z vso silo sem se premagoval, da se ne bi zgrudil, kar sem videl mimo odprtine iti žensko obleko, v kateri sem spoznal obleko ene izmed žensk, ki so se bile rešile z menoj v čolnu.

"Senora", sem šepnil, "za božjo voljo, poslušaj me! Jaz sem, d'Aila, vkovan v železje tukaj spodaj med sužnji."

Osupnila je, nato pa je sedla na krov kakor prejšnji dan duhovnik; pripovedovati sem ji začel o groznem svojem položaju, ker nisem vedel, da je že vedela, kako je z menoj v spodnjem delu ladje.

"Oj, senor," mi je odgovorila, "težko, da je hujše kot tukaj zgoraj. Strašna bolezen divja med mornarji, šest jih je umrlo danes, še vse več pa jih besni v strašni mrzlici. Želim samo, da bi nas bilo pogoltnilo morje z ostalimi vred, saj smo se rešili samo zato, da smo zašli v drug pekel. Meni je umrla mati, moj mali brat pa umira."

"Kje pa je duhovnik?", sem vprašal.

"Davi je umrl, pravkar so ga bili vrgli v morje. Pred smrtjo je govoril z menoj in mi naročil, naj ti pomagam, če je v moji moči. Ampak takrat se mu je že mešalo in sem mislila, da govori samo v blodnji o tebi. Kako ti morem pomagati."

"Ali ne bi mogla prinesiti nekoliko živeža in pijače," sem odgovoril. "Bog daj mir in pokoj duši našega prijatelja. Kako pa je s kapitanom Sarcedo? Je-li tudi že umrl?"

"Ne, senor, edino on okrevlja med vsemi, ki se jih je kuga lotila. Sedaj pa moram k bratu, prej ti pa prinesem živeža."

Odšla je in se kmalu vrnila z mesom in steklenico vina, ki jo je bila skrila pod obleko; zavžil sem, kar mi je prinesla, in prosil Boga za njo.

Dva dni me je tako preskrbovala z živim, katerega mi je ponoči donajala. Drugo noč mi je povedala, da je izmed vsega moštva ladje ostalo samo petnajst mornarjev in en častnik nedotaknjenih od bolezni, da je njen brat umrl in da je bržkone tudi ona zbolela.

ČEMU

bi se mučili doma s perilom, ko vam operemo mi po nizki ceni. Mi pridemo po vaše perilo na dom in ga vam zopet pripeljemo na dom polkličite nas na telefon!

PARK VIEW WET WASH LAUNDRY CO.

FRAN GRILL, predsednik

1729 W. 21st Street,

Chicago, Ill.

Tel. Canal 7172-7173

Slovenske VIKTOR Plošče

G
O
D
B
AP
E
T
J
E

SEDAJ JE ČAS!

"Godba, ki jo želite — je na Viktor ploščah."

Da si nabavite slovenske plošče za jesenski in zimski čas. Preberite spodnji seznam plošč in jih naročite iz naše knjigarnice.

23000—Hruškovno drevo, štajeriš,	75c
Stari pečlar, valček, igra na harmoniko Ahačič.	75c
23001—Ljubljanski valček — Poskočna polka, Hoyer Trio	75c
23002—Terezinka, pevski zbor,	75c
Lepa Jožefa, valček, Hoyer Trio.	75c
23003—Društvo Kastrola, 1. in 2. del, petje Adrije.	75c
23004—Jolietške deklice, polka,	75c
Lovec, mazurka, igra Dajčman-Perush.	75c
23006—Kmet in purgar,	75c
O polnoči na sred vasi, Adrija in Dajčman brata.	75c
23007—Empajris — Samo da bo likof, Hoyer Trio in zbor.	75c
23008—Pod dvojnim Orlom,	75c
Dunaj ostane Dunaj, citre in Trio.	75c
23009—Tone s hriba Trumplan,	75c
Koroška koračnica, Dajčman brata.	75c
23010—Dva gorenjska slavčka,	75c
Spomin na Bled, ženski duet s sprem. klavirja.	75c
23011—Pozdrav od doma — Zbirka valčkov, slov. orkester	75c
23012—To je nemogoče, dvokoračen ples,	75c
Tajna ljubezen, valček, orkestra.	75c
23013—Kar imam, to ti dam, polka,	75c
Vesela dekleta, valček, Hoyer Trio.	75c
23014—Po gorah je ivje,	75c
Megla v jezeru, moški kvartet Jadran.	75c
23015—Flahauer štajeriš,	75c
Prav vesela polka, Olbtigov trio na citre.	75c
23016—Ob zimskih večerih, 1. in 2. del, Adrija in Hoyer.	75c
23017—Po valovih, valček,	75c
Ne pozabi me, polka, Hoyer Trio.	75c
23018—Krasna Mariška, šotiš,	75c
V divni dolini, Landler orkester.	75c
23019—Škrjanček, valček,	75c
Korajžni fantje, polka, Dajčman-Peruš.	75c
23020—Ples v skednju, 1. in 2. del, Adrija in Hoyer Trio.	75c
23021—Novomeški purgarji, koračnica,	75c
Trboveljska polka, Hoyer Trio.	75c
23022—Na planinah solnce sije,	75c
Bleda luna, moški kvartet Jadran.	75c
23023—Lepa Francka, polka,	75c
Oj dekle kaj tajiš, valček, harmonika in banja.	75c
24024—Ljubezniv valček,	75c
Bela Ljubljana, polka, Harmonika in banja.	75c
79484—Korajža velja — Vesela Gorenjka, dve polke.	75c
80183—Oj, ta zakonski stan — Nova stara pesem, kvartet.	75c
80184—Radi kotla v kejho — Ravbar na gavge, kvartet.	75c
80331—Zgubljena pesem — Jolietška Slovenka, polke, Dajč.	75c
80332—Amerikanec na obisku — Amerikanec se poslavlja.	75c
80333—V Krčmi, 1. in 2. del s petjem.	75c
60334—France polka — Gozdni zvok, Trumplan, Dajčman.	75c
80481—Dolg, dolg fant — Seničica, polke.	75c
80482—Nocoj je lučna noč — Njega ni, petje z orkestrom.	75c
80526—Ribniška — Naš maček, petje z orkestrom.	75c
80527—Na Dolenjskem — Kadar so godci dobre volje.	75c
81250—Mlatiči — Še ena, poje kvartet Adrije.	75c
81413—Zeleni Jurij — Študentovska, prizor s petjem.	75c
81414—Domače veselje — Vesela polja, harm. in kitara.	75c
81454—Ob trgatvi, 1. in 2. del s petjem in godbo.	75c

VELIKE 12 PALČNE PLOŠČE

59086—Na Sveto noč, 1. in 2. del, poje Adrija.	\$1.25
68923—Zenitovanje, 1. in 2. del, poje Adrija.	\$1.25
68924—Romanje k Materi Božji, 1. in 2. del, poje Adrija.	\$1.25
73000—Vandrovce — Cigani, smešen prizor petje in harm.	\$1.25
73001—Zlata poroka, 1. in 2. del, Adrija in Hoyer.	\$1.25
73002—Botrinja — Kadar imajo vsi Jožefi god.	\$1.25

MANJ KAKOR TRI PLOŠČE NE RAZPOŠILJAMO!

Naročilom je priložiti potrebni znesek. Pri naročilih manj kakor pet plošč, računamo od vsake plošče po 5c za poštnino. Ako naročite 5 ali več plošč, plačamo poštnino mi. Pošljamo tudi po C.O.D. (poštnem povzetju), zakar pa računamo za stroške 20c od pošiljave. Naročila blagovolite poslati naravnost na

KNJIGARNA AMER. SLOVENEK

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILLINOIS

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Šajn za Ameriko?

Tudi ameriška poštenost je poštenost in vse hvale in priznanja vredna, ako je poštenost v vseh zahtevah prave poštenosti.

Brezdvomno je pošteno, kar se poroča iz mesta San Francisco. Neki Ernest M. Ledden iz New Yorka je celo prišel po zraku, z zrakoplovom, v San Francisco in je tam na mestnem uradu plačal dolg 50 centov, katere je izposodil pred 50 leti od mesta, da si kupi kopalno obleko in se gre kopat. Bil je tedaj dijak na zavodu sv. Ignacija. Zdaj je prišel in dolg vrnil, kar je vrlo lepo in pošteno, ker je vrnil dolg celo po 50 letih.

Ali nismo Amerikanci poštenjaki skozinsko? Ali ne pristaja Ameriki svetniški šajn, kakor pač kaki svetnici? He, he.

Upajmo, da imamo prav mnogo takih poštenjakov, kakršni je ta E. M. Ledden, ampak notico so morda lancirali v javnost in se z njo šopirijo, da s takim poštenim činom zakrijejo na Ameriki nekaj, kar je vse, le ne kak svetniški šajn. Ta mož si je 50 centov le izposodil, ni jih ukradel, in jih je vrnil. Zdaj po 50 letih "izposojujejo" neki poštenjakovički kar milijone, ampak vrnil ne bodo niti fیکا, in ker naj bi si od sramote zakrili obraz, pokazujejo, da je še nekaj poštenosti v Ameriki. He, he. Hinašstvo.

Se ne izplača.

Slo bo za kakega ministra, pričarja, ko se poroča iz Wautona, Wis.:

"V. W. Bell je obesil svojo duhovniško suknjo na klin, ker se ne izplača. Postal je cerkveni hišnik, ker bo prejel večjo plačo."

Tudi Prosveta je prinesla to — pretresljivo vest. Kako je pri pričarjih, ne vem. V Prosveti pa je dostikrat čitati, kako dopisniki pišejo o zemeljskih nebesih katoliškega, tudi slovenskega duhovništva. Upam, da se noben sicer ne bo obesil, ampak marsikak delavec bi se, ako bi moral biti v teh duhovniških zemeljskih nebesih, po katerih zdaj cedi sline in jih obeša v javnosti na ogled.

Saj imate.

Znani dekan Inge je proti socializmu, kadar mu kaže, in zopet za socialistične nazore, kadar zopet tako kaže. Nedoslodnost je svojstvo vsega protestantizma. Pisatelj C. K. Chesterton razravsava Ingea kakor kakega pobiča.

Tudi socialiem je zoper Ingea, ko mu kaže, in za njega, kadar tako kaže. Tovarniški zakon in porodno kontrolo je Inge počastil s svojim priznanjem, in socializem počasti Ingea, ampak razen tovarniškega zakona, naj zakon "ostane v območju cerkve", meni in uči Inge, in socializem je zoper Ingea, ker to ni "radikalno in demokratično".

V Prosveti člankar v tem smislu člankuje. On zahteva, da naj bo zakon "izključno civilna zadeva", in to bi bilo radikalno in demokratično.

Ampak gospoda okoli Prosvete, čemu se repenčite? Ali vam ni na svobodno razpoloženo, da smatrate zakon izključljivo za civilno zadevo, ko vam nihče ne more braniti, če greste po "in nomine patre, vzemi jo na kvatre" pred mirovnega sodnika? Ali ni to civilno in le civilno, izključno civilno? To je vam in vsakemu na razpoloženo. Ako kdo pa ni tega nazira-

nja, pustite mu vendar svobodno, saj ste vi menda svobodnjaki comme il faut in le svobodnjaki, izključno svobodnjaki, pa hočete siliti druge, da naj bi morali smatrati zakon za le civilno zadevo. Kje je vaša hvalisana svoboda? Čas je moderen in vi ste moderni, ampak nad vse moderna je tudi svoboda, da kdo ravna, kakor mu veva vest.

Diktatura iz Puebla.

V sosednem Pueblu je vstal zdaj poleg "Kritika" še neki Arhivar. Hardinohamol, kakšne glave se lahko še pojavijo v Pueblu, metropoli na zapadu. Kak "Modernist" bi bil težko tam na mestu, ampak lahko se sčasoma prikaže še kak "Starinar". Metropola je pač metropola, in povsod ni metropola.

Ta pueblški Arhivar piše "Nekaj o diktaturah". Vse polno je te diktatorske roke zdaj po Evropi, in ta šment je prišel zdaj iz Evrope tudi v Ameriko, kakor nekoč krompir iz Amerike v Evropo. Diktatorska roba je s krščanstvom vred pravcata cokla vsake naprednosti, in ker je Arhivar ves napreden in za vsako naprednost, mu gre diktatura prav na živce in je vrlo hud na diktaturse razume, in hud je na diktaturo tam, kjer jo on vidi in najde, se razume.

Arhivar je vrlo dolg, glede razkladanja o diktaturi namreč, jaz sem že po naravi in po kolonah dolg, tokrat naj bom kratek.

Pisalo se je nekaj o diktaturi pri SNPJ. Arhivar ne vidi nobene take robe tam. Blagor mu. Me za tokrat ne zanima. Hudo diktaturo pa najde Arhivar pri KSKJ. Tako-le pojama:

"Kako je pa v katoliški jednoti? Pravila so merodajna. Dobro. Recimo, da je pristopil v katoliško jednoto Slovenec pred petindvajsetimi leti, poln gorečega kristjanstva, zdaj pa ni več tak kot je bil in ne speličuje, to, kar se od njega zahteva v katoliški jednoti. In ker noče, ga mora katoliška jednota izobčiti. Tako je v katoliški.

Kje je doslednost — ali kaj je s tistim katoliškim izrazom: "Ljubi svojega bližnjega"? Po kakšnih zakonih se tako dela. Kakšno pravico ima katoliška jednota zahtevati, da mora biti njen član danes ravno tako versko goreč, kakor je bil pred dvajsetimi ali več leti? In če ni, ali more to od njega zahtevati? In če ne hodi k spovedi, ali mu sme groziti z izključitvijo, ako plača asesment?"

Govoriti pri Arhivarju o logiki, doslednosti, zofistiki, bi bilo bob ob steno. Nekaj drugega naj bo.

O peku naj on misli, kar mu drago, saj vzamemo lahko tudi Hades. Vsak, ki pride v Hades, bi se rad takoj "izpreobrnil", ni treba dosti o tem govoriti. Ampak "ex inferno nulla redemptio", v Hadesu je taka "diktatura", da se nihče ne more izpreobrtniti, ker tam je pač hadeski zakon. Vsem stvar ne "štima", priznam, ampak zakon je zakon, in kdor noče zakona, naj ne govori o diktaturi, ker največja diktatura je ravno v tem, da se kdo predrzne sklicevati na zakon, ko zakona ne pripozna. Čapito?

Nesreča

Ljubljanski tramvaj je povozil 60 letnega starčka — vrtnarja Franc Šuštarja, ki je skoraj gluh in slep. Povožen je bil pred škofijo.

TISKARNA

AMERIKANSKI SLOVENEK

izvršuje vsa tiskarska dela točno in po najzmernejših cenah. Mnogi so se o tem prepričali in so naši stalni odjemalci.

Društva — Trgovci — Posamezniki

dobijo v naši tiskarni vedno solidno in točno postrežbo. Priporočamo, da predno oddate naročilo drugam, da pišete nam po cene. Izvršujemo prestave na angleško in obratno. Za nas ni nobeno naročilo preveliko, nobeno premalo.

Amerikanski Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.